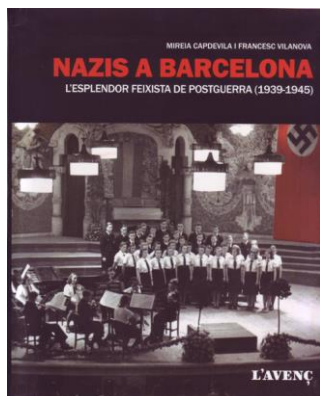

CAPDEVILA, Mireia; VILANOVA, Francesc. *Nazis a Barcelona. L'esplendor feixista de postguerra (1939-1945)*. Barcelona: L'Avenç- Ajuntament de Barcelona- Fundació Carles Pi i Sunyer, 2017. 229 pàgs. i ils. [22 x 26].

Obra que revisa la introducció de creences i persones d'orientació nazi a Catalunya i sobretot a Barcelona, en part per causa que durant la dictadura franquista es va recolzar aquesta ideologia. Van haver-hi visites diplomàtiques, acadèmiques i militars. El centre de la ciutat de Barcelona va ser ocupat en diverses ocasions tant pels nazis alemanys, com pels feixistes italians. Si bé no aprofundeix tant en els italians, dedica alguns apartats a aquest grup. L'actitud del govern va variar: els anys 1939-40 arribaren molts refugiats per les duanes habilitades i amb la documentació; a mitjans de 1940 i fins el 1942 el govern espanyol va rebre pressions alemanyes i va prohibir l'entrada de fugitius; en canvi, de 1942 a 1944 es va tolerar la presència de fugitius. De fet hi havia guies que passaven els fugitius d'una banda a l'altra de la frontera, amb el risc de ser detinguts.

A partir de la visita d'Heinrich Himmler a Barcelona el 1940, s'iniciaren les visites d'alts càrrecs alemanys, sobretot entre els anys 1941 i 1943. També les joventuts hitlerianes van venir a la ciutat i anaren a Montserrat. Entre altres representants que van arribar hi hagué Hans Thomsen (cap del partit Nacional-socialista a Espanya), Eberhard von Stohrer (ambaixador d'alemanya a Espanya), etc. Des de 1943, les visites foren de representants molt destacats. Pel que fa al feixisme italià, també alguns dels seus dirigents van venir. El 1939 va ser escollit Carlo Bossi com a cònsol. S'aprofitaven aquestes ocasions per adoctrinar joves

Hi hagué un intercanvi de presoners de guerra alemanys i aliats entre 1943-44 al port de Barcelona, que va estar afavorit per la neutralitat del govern espanyol, que no volia entrar a la guerra.

Es van tolerar les festes de la colònia alemanya a Barcelona. Els nazis tenien un calendari propi, i es feren celebracions d'acord amb els dies assenyalats (com el 30 de gener que coincidia amb la data d'ascens de Hitler al poder), ja que formaven part del procés de socialització i adoctrinament de la població. Aquests aprofitaren els actes per ocupar importants espais públics com el teatre Tívoli, el Palau de la Música, etc...

Es va fomentar la cultura alemanya per mitjà d'exposicions entre 1941-42 d'arquitectura moderna, de premsa, del llibre alemany, etc. Van contribuir el Col·legi Alemany i l'Institut Alemany de cultura. Hi ha un apartat al final del volum dedicat a les publicacions d'orientació alemanya: *Signal*, *Der Adler*, *Aspa*, *Revista Alemana* que tractaven sobre les activitats militars alemanyes i aportaven informació política i econòmica sobre Alemanya. També circularen opuscles amb els discursos de Hitler.

Tanmateix es van produir revistes dels aliats: *Hazañas de guerra* (recolzada pels britànics). Aquestes eren més discretes i clandestines. N'hi va haver d'americanes referides a la guerra i la vida americana: *En Guardia*, *Victory*, comentaven les relacions

internacionals amb els aliats. S'esmenta la visió que els comentaristes tingueren de la guerra des de Barcelona. S'aporten dades d'alguns comentaristes: Andres Révész, Manuel Brunet, Santiago Nadal, Ignacio Agustí, etc.

A partir de 1945 van desaparèixer les exhibicions públiques dels alemanys i els actes varen quedar restringits i vinculats a l'Institut Alemany de cultura i el Col·legi alemany.

El llibre aprofundeix i sintetitza la situació a Barcelona durant els primers anys del franquisme, que varen coincidir amb el període de la Segona Guerra Mundial. El tractament de les situacions i esdeveniments és àgil i busca –centrant-se en una etapa molt concreta- aportar una visió àmplia dels fets.

IHE

(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Obra que revisa la introducción de creencias y personas de orientación nazi en Cataluña y sobretudo en Barcelona, en parte debido a que la dictadura franquista apoyó esta ideología. Hubo visitas diplomáticas, académicas y militares. El centro de la Ciudad de Barcelona fue ocupado en diversas ocasiones por los nazis alemanes y por los fascistas italianos. Si bien no profundiza tanto en los italianos, dedica algunos apartados a este grupo. La actitud del gobierno cambió: en los años 1939-40 llegaron muchos refugiados a través de las aduanas habilitadas y con la documentación; a mediados de 1940 y hasta 1942 el gobierno español recibió presiones alemanas y prohibió la entrada de fugitivos; en cambio, de 1942 a 1944 se toleró su presencia. De hecho había guías que pasaban los fugitivos de un lado a otro de la frontera, con el riesgo de ser detenidos.

A partir de la visita de Heinrich Himmler a Barcelona el 1940, se iniciaron las visitas de altos cargos alemanes, sobretudo entre los años 1941 y 1943. También las juventudes hitlerianas vinieron a la ciudad y fueron a Montserrat. Entre otros representantes que llegaron consta Hans Thomsen (jefe del partido Nacional-socialista en España), Eberhard von Stohrer (embajador de Alemania en España), etc. A partir de 1943, las visitas fueron de representantes muy destacados. En cuanto al fascismo italiano, también algunos de sus dirigentes vinieron. En 1939 fue elegido Carlo Bossi como cónsul. Se aprovechaban estas ocasiones para adoctrinar a jóvenes.

Hubo un intercambio de prisioneros de guerra alemanes y aliados entre 1943-44 en el puerto de Barcelona, que estuvo favorecido por la neutralidad del gobierno español, que no quería entrar en la guerra.

Se toleraron las fiestas de la colonia alemana en Barcelona. Los nazis tenían un calendario propio, y se hicieron celebraciones de acuerdo con los días señalados (como

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (febrer 2018)

el 30 de enero que coincidía con la fecha de ascenso de Hitler al poder), ya que formaban parte de un proceso de socialización y adoctrinamiento de la población. Estos aprovecharon los actos para ocupar importantes espacios públicos como el teatro Tívoli, el Palau de la Música, etc...

Se fomentó la cultura alemana mediante exposiciones entre 1941-42 de arquitectura moderna, de prensa, del libro alemán, etc. Contribuyeron el Colegio Alemán y el Instituto Alemán de cultura. Contiene un apartado al final del volumen dedicado a las publicaciones de orientación alemana: *Signal*, *Der Adler*, *Aspa*, *Revista Alemana* que trataban sobre las actividades militares alemanas y aportaban información política y económica sobre Alemania. También circularon opúsculos con los discursos de Hitler.

Asimismo se produjeron revistas de los aliados: *Hazañas de guerra* (apoyada por los británicos). Éstas eran más discretas y clandestinas. Las hubo también americanas referidas a la guerra y a la vida americana: *En Guardia*, *Victory* comentaban las relaciones Internacionales con los aliados. Se menciona la visión que los comentaristas tuvieron de la guerra desde Barcelona. Se aportan datos de algunos comentaristas: Andres Révesz, Manuel Brunet, Santiago Nadal, Ignacio Agustí, etc.

A partir de 1945 desaparecieron las exhibiciones públicas de los alemanes y los actos quedaron restringidos y vinculados al Instituto Alemán de cultura y al Colegio alemán.

El libro profundiza y sintetiza la situación en Barcelona durante los primeros años del franquismo, que coincidieron con el periodo de la Segunda Guerra Mundial. El tratamiento de las situaciones y acontecimientos es ágil y busca –centrándose en una etapa muy concreta- aportar una visión amplia de los hechos.

IHE

(Secretaria de la revista)